

SYLLABUS

1. Puni naziv nastavnog predmeta:

UZGOJ LJEKOVITOG I AROMATIČNOG BILJA

2. Skraćeni naziv nastavnog predmeta / šifra:

3. Ciklus studija:

1

4. Bodovna vrijednost ECTS:

3

5. Status nastavnog predmeta:

Izborni

6. Preduslovi za polaganje nastavnog predmeta:

Nema

7. Ograničenja pristupa:

Nema

8. Trajanje / semest(a)r(i):

1

6

9. Sedmični broj kontakt sati i ukupno studentsko radno opterećenje na predmetu:

	Semestar (1)	Semestar (2)	(za dvosemestralne predmete)	Opterećenje: (u satima)
9.1. Predavanja	2			Nastava: 33,75
9.2. Auditorne vježbe	0			Individualni rad: 48,04
9.3. Laboratorijske / praktične vježbe	1			Ukupno: 81,79

10. Fakultet:

Tehnološki

11. Odsjek / Studijski program :

Agronomija/Biljna proizvodnja

12. Nosilac nastavnog programa:

dr.sc. Besim Salkić, vanr.prof.

13. Ciljevi nastavnog predmeta:

Studenti stiču znanje: Iz oblasti morfoloških i bioloških osobina ljekovitog aromatičnog bilja, odnos bilja prema uslovima spoljne sredine, privredni značaj i način korištenja ljekovitog aromatičnog bilja. Poznavanje savremene agrotehnologije gajenje ljekovitog i aromatičnog bilja uz sagledavanje specifičnosti agrotehnologije (obrade zemljišta, sjetve/sadnje,

mjera njege, mineralne ishrane i fitotehničkih mjera. Poznavanje primarne prerade, kvaliteta i upotrebe ljekovitog i aromatičnog bilja.

14. Ishodi učenja:

Po uspješnom završetku kursa student će biti sposoban da:

- Objasni biološke, morfološke i ekološke karakteristike najvažnijih ljekovitih i aromatičnih biljnih vrsta.
- Razumije procese sinteze sekundarnih metabolita i faktore koji utiču na njihov sadržaj (eterična ulja, alkaloidi, fenoli, glikozidi).
- Opisuje zahtjeve ovih biljaka prema klimi, zemljištu, vodi i agrotehničkim mjerama.
- Primijeni pravilne tehnologije sjetve, sadnje, njege, žetve i postharvest rukovanja ljekovitim i aromatičnim biljem.
- Odabere adekvatne vrste i sorte prema agroekološkim uslovima i namjeni (fitofarmacija, prehrana, kozmetika).
- Pripremi biljni materijal za sušenje, doradu i skladištenje uz očuvanje kvaliteta ljekovitih svojstava.

Izradi mali tehnološki plan proizvodnje odabrane vrste ljekovitog ili aromatičnog bilja.

Identifikuje probleme u zasadu i predloži rješenja zasnovana na principima održive i integrisane proizvodnje.

15. Indikativni sadržaj nastavnog predmeta:

1.Uvod u ljekovito i aromatično bilje

Značaj, historija korištenja, osnovne grupe bioaktivnih supstanci; pregled najvažnijih vrsta u BiH i svijetu.

2.Botaničke i ekološke karakteristike

Morfologija i biologija odabranih vrsta; zahtjevi prema klimi, zemljištu i vodi; uticaj ekoloških faktora na sadržaj aktivnih supstanci.

3.Sinteza i varijabilnost sekundarnih metabolita

Eterična ulja, alkaloidi, fenoli, gorke materije; faktori koji utiču na količinu i kvalitet; uloga genotipa i okoline.

4.Agrotehnika i tehnologija uzgoja

Priprema zemljišta, sjetva i sadnja, njega biljaka, navodnjavanje, suzbijanje korova; specifičnosti po grupama (eterično ulje, začinske biljke, farmaceutske vrste).

5.Biljke iz prirodnih staništa – sakupljanje vs. uzgoj

Održivost, pritisak na prirodne populacije, standardi prikupljanja, osnove domestikacije ljekovitih vrsta.

6.Zaštita bilja – bolesti, štetočine i korovi

Najvažniji patogeni i štetočine ljekovitih vrsta; integrisana zaštita; ograničenja u korištenju pesticida; biološke i mehaničke mjere.

7.Žetva, sušenje i postharvest procesi

Optimalno vrijeme žetve; metode berbe; sušenje, stabilizacija, dorada biljnog materijala; sprječavanje gubitaka aktivnih supstanci.

8.Standardi kvaliteta i analize

Parametri kvaliteta: sadržaj aktivnih supstanci, vlaga, čistoća, eterična ulja; GACP standardi; osnovne laboratorijske metode.

9.Ekonomika uzgoja i tržišni aspekti

Troškovi proizvodnje, prinosi i isplativost; specijalizirana tržišta; certifikacija (eko, organsko, HACCP).

10.Primjeri najvažnijih uzgajanih vrsta

Kamilica, menta, lavanda, neven, žalfija, matičnjak, majčina dušica, komorač – tehnologija uzgoja i specifičnosti.

16. Metode učenja:

Najznačanije metode učenja na predmetu su:

Predavanje, vježbe, terenske vježbe - terenska nastava i posjete, metode interaktivne nastave

17. Objašnjenje o provjeri znanja:

Znanje i vještine ocjenjuju se kontinuirano u toku semestra kroz:

- predispitne obaveze:
- prisustvo nastavi i aktivnost studenata do 5 bodova
- kolokvij do 10 bodova.
- Test I (u 7. nedjelji semestra) do 15 bodova;
- Test II (u 14. nedjelji semestra) do 15 bodova;
- Seminarski rad do 5 bodova i

Ispitne obaveze:

- Završni ispit do 50 bodova.

Na zahtjev studenta ali i po odluci predmetnog nastavnika, u završnoj provjeri znanja moguće je organizirati i usmeni ispit. Za polaganje ispita je neophodno ostvariti ukupno 55 bodova.

18. Težinski faktor provjere:

Osvojen broj bodova	Ocjena (BiH)	(ECTS ocjena)
<55,00	5	F

55,00-64,00	6	E
65,00-74,00	7	D
75,00-84,00	8	C
85,00-94,00	9	B
95,00-100	10	A

19. Obavezna literatura:

Muminović, Š., (1998): Proizvodnja ljekovitih i začunskih biljaka; PPF, Sarajevo

20. Dopunska literatura:

Uzgoj ljekovitog bilja (2014), Priručnik, FARMA, Sarajevo
Priručnik za sakupljanje ljekovitog bilja i gljiva, (2014), FARMA, Sarajevo

21. Internet web reference:

Prema preporukama predmetnog nastavnika

22. U primjeni od akademske godine:

2024/2025.

23. Usvojen na sjednici NNV/UNV:

03.02.2026.